

رویداد

حجت‌الاسلام والمسلمین سبحانی از تلاقی حکمت دینی و واقعیت‌های میدانی در نخستین همایش ملی حکمرانی گفت

حل چالش‌های واقعی کشور با تکیه بر الهیات حکمرانی

مریم احمدی شیروان روز گذشته، آیین رونمایی از پوستر نخستین همایش ملی «مسائل الهیاتی حکمرانی در ایران» به همت قطب تعمیق ایمان دینی و با مشارکت پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی برگزار شد. این رویداد در پی آن است با بازخوانی تعالیم وحیانی و معارف اهل‌بیت(ع)، پاسخی اندیشه‌ورزانه به چالش‌های مدیریتی جامعه امروز بدهد و فاصله میان حکمت نظری و صحنه عمل را پر کند. در حاشیه این نشست، گفت‌وگوی ما با حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمدتقی سبحانی، رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، رئیس بنیاد بین‌المللی امامت و مدیرعامل مؤسسه معارف اهل‌بیت(ع) را می‌خوانید.

■ نقطه عطف در مطالعات حکمرانی و عبور از بحران‌های مدرن

حجت‌الاسلام دکتر سبحانی با اشاره به آغاز رسمی برنامه‌های این رویداد علمی اظهار می‌کند: آغاز همایش الهیات حکمرانی را با حضور ارزشمند استادان حوزه، دانشگاه و اصحاب رسانه رقم زدیم. این رویداد نقطه عطفی در تاریخ مطالعات حکمرانی کشور است؛ چراکه با وجود تولید ادبیات گسترده در جهان غرب درباره الگوهای اداره جامعه، ضرورت بازگشت به مبانی وحیانی و اجتهاد اسلامی برای تدبیر امور در ایران، امروز بیش از هر زمان دیگری ملموس و حیاتی به نظر می‌رسد. رئیس بنیاد بین‌المللی امامت با تبیین بن‌بست‌های الگوهای غربی در اداره جوامع، خاطرنشان می‌کند: جهان امروز و دولت‌های مدرن در حل مسائل کلان انسان و پاسخ به نیازهای توأمان مادی و معنوی با بحران جدی حکمرانی روبه‌رو شده‌اند. از سوی دیگر، تجربه منحصر‌به‌فرد جمهوری اسلامی ایران در طول دهه‌های اخیر که آکنده از فرصت‌های ناب، تهدیدهای بیرونی، چالش‌ها و دستاوردهاست، ما را وامی‌دارد تا با تکیه بر بنیادهای اصیل اسلامی، اصل توحید اجتماعی، عدالت و منظومه‌هدایت اهل‌بیت(ع)، افق‌های نوین مدیریتی را بازتعریف کنیم.

■ الهیات کاربردی؛ امتداد باورهای کلامی در متن اقتصاد و سیاست

مدیرعامل مؤسسه معارف اهل‌بیت(ع) با تأکید بر ضرورت پرهیز از توقف در مباحث صرفاً نظری تصریح می‌کند: باور قطعی ما این است که نباید مباحث الهیاتی، فلسفی و کلامی در سطح مفاهیم ذهنی و انتزاعی باقی بمانند؛ چراکه شریعت اسلام ماهیتاً برای اقامه قسط و سامان بخشی به حیات واقعی مردم تشریح شده است. از این رو، در این همایش مبانی توحیدی مستقیماً بر مسائل عینی، میدانی و چالش‌های روزمره نظام مستقر خواهد شد.

ایشان یادآور می‌شود: ما چالش‌های واقعی کشور را در چهار ساخت کلیدی اقتصاد، سیاست، اجتماع و فرهنگ با نگاهی ریشه‌ای و انضمامی مطالعه کرده‌ایم و آن‌ها را شفاف در محورهای فراخوان گنجانده‌ایم. هدف این است که نشان دهیم چگونه عقلائیّت دینی و الهیات شیعی می‌تواند برای مهار بحران‌ها، اصلاح ساختارهای اداری، ارتقای معیشت و رفع گره‌های اجتماعی راهکارهای کارآمد و ملموس ارائه دهد.

■ هم‌افزایی نخبگان اندیشه و کارگزاران میدانی

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی با تشریح محورهای عملیاتی این فراخوان با اشاره به پیوند ضروری میان فکر و عمل بیان می‌کند: طرحی با این گسترده‌گی بدون مشارکت همه‌جانبه به سرانجام نمی‌رسد؛ به همین خاطر، در فراخوان همایش دست‌یاری بسوی استادان حوزه، نخبگان دانشگاهی و به‌ویژه کارگزارانی دراز کرده‌ایم که سال‌ها در میدان واقعی مدیریت جمهوری اسلامی تجربه اندوخته‌اند. این کارگزاران تعارض منافع، پیچیدگی‌های ساختار دیوان‌سالاری و بیم‌ها و امیدهای اداره جامعه را از نزدیک لمس کرده‌اند و حضورشان تضمین‌کننده انطباق مباحث علمی با واقعیت‌های میدانی اداره کشور است.

ایشان با تبیین قالب‌های گوناگون تولید محتوا در این طرح ملی، تأکید می‌کند: خروجی نهایی این رویداد تنها به مقالات مکتوب خلاصه نمی‌شود، بلکه حاصل این همایش مجموعه‌ای پویا از مصاحبه‌های عمیق، نشست‌های انتقادی رودرو و گفت‌وگوهای جمعی میان اندیشمندان و مدیران خواهد بود. این فرایند غنی، ما را به لایه‌های نادیده تجربه یک سده نظام دولت‌داری و حکمرانی در ایران مدرن آشنا کرده و چشم‌اندازی روشن برای برنامه‌ریزی‌های کلان نظام ترسیم می‌کند.

■ تقویم اجرایی و افق گشایی برای برنامه‌ریزی کلان

حجت‌الاسلام سبحانی در پایان با تشریح زمان‌بندی دقیق دریافت آثار و برپایی همایش توضیح می‌دهد: پژوهشگران و صاحب‌نظران محترم تا پایان سال جاری فرصت دارند چکیده مقالات خود را به دبیرخانه ارسال کنند و پس از ارزیابی اولیه، مهلت ارسال اصل مقالات تا پایان تیرماه سال آینده خواهد بود. تلاش ما بر این است که اصل همایش ملی را تقریباً در همین مقطع، یعنی آبان‌ماه ۱۴۰۶ برگزار کنیم؛ رویدادی که امیدواریم به الگویی تمدنی برای هم‌اندیشی اهل نظر و مردان میدان حکمرانی در ایران تبدیل شود.

وحدانه‌آخوندشریفا کافی است‌اندکی از‌هیاهوی‌زائران‌در رواق‌ها‌فاصله‌بگیرید‌و‌در‌میان‌ه‌صحن‌کهن‌قریش‌بایستید؛ پیش‌از‌آنکه‌چشم‌بر‌جزئیات‌معماری‌متمرکز‌شود،‌نوعی‌تعارض‌نامحسوس‌نگاه‌را‌به‌خود‌می‌خواند. روی‌بخشی‌از‌دیوار‌های‌صحن، رقص‌ملایم‌صورتی‌های‌رنگ‌پریده، زرد‌های‌کدر‌و‌گل‌های‌آبرنگی‌دست‌نقاشی‌شده‌خودنمایی‌می‌کند‌که‌یادگار‌چیره‌دست‌ترین‌استاد‌کاران‌شیراز‌در‌عهد‌ناصرالدین‌شاه‌قاجار‌است؛‌هنری‌نجیب‌که‌زیر‌تابش‌آفتاب‌بغداد‌حیاتی‌آرام‌را‌روایت‌می‌کند. اما‌چند‌گام‌آن‌سوتر‌در‌همان‌امتداد‌کالبدی،‌ناگهان‌لحن‌دیوار‌دگرگون‌می‌شود: رنگ‌هایی‌براق،‌خطوطی‌خشن‌و‌کاشی‌های‌معرقی‌که‌هیچ‌سختیتی‌با‌اتمسفر‌هفت‌رنگ‌این‌فضاندارند.

صحن‌قریش‌که‌پیشینه‌اش‌به‌سده‌دوم‌هجری‌و‌زمان‌تدفین‌امام‌موسی‌کاظم(ع)‌و‌سپس‌امام‌جواد(ع)‌در‌اراضی‌شمال‌غربی‌بغداد‌بازمی‌گردد،‌در‌طول‌۱۲قرن‌دستخوش‌توسعه‌حکومت‌های‌متعدیده‌است.‌باین‌حال،‌شناسنامه‌تزیینی‌این‌صحن‌در‌دوره‌ناصری‌و‌به‌همت‌فرهاد‌میرزا‌معتمدالموله‌با‌کاشی‌کاری‌هفت‌رنگ‌تثبیت‌شد.‌در‌دهه‌های‌متأخر،‌آسیب‌های‌ناشی‌از‌نهم‌زدگی،‌فرسودگی‌و‌مرمت‌های‌شتاب‌زده،‌به‌جای‌باز‌آفرینی‌اصیل،‌به‌ورود‌مصالح‌بازاری‌و‌شیوه‌های‌غیرهمگون‌انجامید؛‌وضعیتی‌که‌یکپارچگی‌بصری‌بارگاه‌جوادین(ع)‌را‌مخدوش‌کرد‌و‌سبب‌شد‌تزیینات‌صحن‌دیگر‌با‌زیبایی‌واحد‌بازا‌تر‌سخن‌نگوید.‌اکنون‌ماه‌هاست‌که‌متخصصان‌شرکت‌آرایه‌های‌معماری‌رضوی‌در‌قالب‌پروژه‌ای‌جامع،‌مأموریت‌نجات‌این‌شناسنامه‌تاریخی‌را‌بر‌عهده‌گرفته‌اند. پروژه‌پایش،‌مرمت‌و‌بازآفرینی‌کاشی‌های‌هفت‌رنگ‌قاجاری‌صحن‌قریش‌در‌حرم‌مظهر‌کاظمین‌توسط‌متخصصان‌شرکت‌آرایه‌های‌معماری‌رضوی‌ادامه‌دارد‌تا‌شناسنامه‌بصری‌و‌اصلات‌کالبدی‌این‌مکان‌تاریخی‌احیاشود‌و‌تا‌کنون‌سردر‌باب‌القلبه‌در‌صحن‌قریش‌را‌به‌انجام‌رسانده‌اند. پروژه‌ای‌که‌ابعاد،‌چالش‌ها‌و‌مراحل‌پیشرفت‌آن‌در‌گفت‌وگو‌با‌مدیرعامل‌شرکت‌آرایه‌های‌معماری‌رضوی‌و‌مدیر‌این‌پروژه‌تشریح‌شده‌است.

■ چگونه اصلات هفت‌رنگ قاجاری زیر وصله‌های ناهمگون مدفون شد

مصطفی‌جعفریانی،‌مدیرعامل‌شرکت‌آرایه‌های‌معماری‌رضوی‌با‌اشاره‌به‌پیشینه‌شکل‌گیری‌تزیینات‌این‌صحن‌اظهار‌کرد:‌اماکن‌متبرکه‌که‌کالبد‌هایی‌پیوا‌همواره‌در‌حال‌تنفس‌هستند‌که‌روزانه‌پذیری‌خیل‌عظیمی‌از‌زائران‌اند؛‌از‌این‌رو‌بزر‌آسیب‌های‌فیزیکی‌ناشی‌از‌عوامل‌جوی‌و‌فرسایش‌زمان‌در

سیره علوی

متخصصان شرکت آرایه‌های معماری رضوی در کاظمین کاشی‌های هفت‌رنگ شیراز را بازآفرینی می‌کنند؛ سردر باب‌القلبه مرمت شد

نجات کاشی‌های قاجاری صحن قریش از زیر وصله‌های ناهمگون

وصرفاًبخش‌های‌مفقوده‌با‌هشددت‌آسیب‌دیده‌با‌نمونه‌های‌بازتولیدشده‌تکمیل‌می‌شوند. وی‌بیان‌کرد:‌تنهابخش‌هایی‌که‌از‌پدنه‌صحن‌جدامی‌شوند،‌کاشی‌های‌فاقد‌ارزش‌تاریخی‌هستند‌که‌در‌دهه‌های‌اخیر‌به‌صورت‌انتقاطی‌و‌با‌تکنیک‌معرق‌نما‌تجانس‌بر‌دیواره‌ها‌الصاق‌شده‌و‌کالبد‌فضا‌را‌دچار‌اغتشاش‌کرده‌بودند. جایگزینی‌این‌وصله‌های‌ناهمگون،‌همنوابی‌از‌دست‌رفت‌را‌بار‌دیگر‌به‌نما‌های‌صحن‌بازمی‌گرداند.

■ صورتی قاجاری؛ امضای مکتب کاشی‌سازی شیراز

مهندس‌اکبریان،‌مدیر‌این‌پروژه‌در‌ادامه‌به‌ویژگی‌های‌منحصربه‌فرد‌هنری‌کاشی‌های‌قاجاری‌صحن‌قریش‌اشاره‌کرد‌و‌گفت:‌مکتب‌کاشی‌کاری‌هفت‌رنگ‌شیراز‌در‌دوره‌قاجار،‌به‌ویژه‌در‌آثار‌بر‌جامانده‌از‌کاروان‌هنرمندانی‌که‌به‌عتبات‌عالیات‌اعزام‌شدند،‌با‌هیچ‌یک‌از‌سبک‌های‌معرق‌صوفی‌با‌حتی‌هفت‌رنگ‌های‌اصفهان‌و‌تهران‌قابل‌مقایسه‌نیست.‌این‌سبک‌با‌پاللت‌رنگی‌ویژه‌ای‌تعریف‌می‌شود‌که‌محور‌آن‌صورتی‌مات‌موسوم‌به‌صورتی‌قاجاری،‌زرد‌لیمونی‌کدر،‌سبز‌پسته‌ای‌و‌آبی‌های‌محو‌است.

وی‌خاطرنشان‌کرد:‌در‌این‌مکتب،‌نگاره‌های‌گل‌فرنگ،‌گل‌وته‌و‌گل‌ومرغ‌با‌قلم‌گیری‌های‌آزاد‌وبدون‌خطوط‌مرزی‌ضخیم‌اجرا‌شده‌اند،‌به‌گونه‌ای‌که‌جلوه‌بصری‌آن‌ها‌شباهت‌کم‌نظیری‌به‌نگارگری‌آبرنگ‌پیدا‌می‌کند.‌بازتولید‌چنین‌شاخصه‌هایی‌در‌دوران‌معاصر‌با‌تکیه‌بر‌ابزار‌های‌صنعتی‌روز‌با‌رنگ‌های‌آماده‌شیمیایی‌غیرممکن‌است؛‌چرا‌که‌رنگ‌های‌صنعتی‌شفافیتی

■ خط قرمز مرمت؛ حفظ حتی یک خشت سالم

جعفریانی‌با‌تأکید‌بر‌پایبندی‌کامل‌به‌موازین‌بین‌المللی‌مرمت‌آثار‌تاریخی‌اظهار‌کرد:‌وی‌و‌یک‌مادر‌در‌صحن‌قریش‌هرگز‌تخریب‌الحاقات‌به‌قصد‌نوسازی‌کل‌بنانا‌نیست.‌خط‌قرمز‌ما‌در‌این‌پروژه،‌حفظ‌تمامیت‌فیزیکی‌حتی‌یک‌خشت‌با‌تکه‌کاشی‌سالمی‌است‌که‌از‌دوران‌قاجار‌به‌یادگار‌مانده‌است. کاشی‌های‌سالم‌و‌پایدار‌به‌دقت‌تثبیت‌و‌پاک‌سازی‌می‌شوند

حجت‌الاسلام والمسلمین حامد کاشانی در دهمین جلسه منبر فضائل امیرالمؤمنین(ع) در حرم مظهر رضوی تشریح کرد

وفاداری و کرامت؛ جلوه‌های مرام امیرالمؤمنین(علیه‌السلام)در مواجهه با دوست و دشمن

راتحمل کرده‌بود.

وی‌با‌اشاره‌به‌مضمون‌سخنان‌حضرت‌در‌این‌دیدار‌افزود:‌امیرالمؤمنین(ع)‌از‌زید‌به‌دلیل‌همراهی‌و‌یاری‌رسانشی‌اش‌قدردانی‌کرد‌و‌او‌افرادی‌دانست‌که‌هنگام‌نیاز،‌بدون‌ایجاد‌دغدغه‌و‌دشواری،‌آماده‌کمک‌بود.‌این‌قدردانی‌نشان‌مسیر‌خود‌را‌انتخاب‌کرده‌بود.‌او‌از‌سخنی‌یاد‌کرد‌که‌از‌عنوان‌مرجع‌اصلی‌بازآفرینی،‌حفاظت‌و‌مرمت‌تزیینات‌کهن‌در‌کل‌اعتاب‌مقدسه‌نقش‌آفرینی‌کنند‌و‌اصلات‌کالبدی‌این‌ادمان‌های‌قدسی‌را‌برای‌نسل‌های‌آینده‌پایدار‌نگاه‌دارند.

کاشانی‌خاطرنشان‌کرد:‌زید‌نیز‌در‌پاسخ‌تأکید‌کرد‌همراهی‌او‌با‌امیرالمؤمنین(ع)‌صرفاً‌رو‌ی‌علاقه‌به‌شجاعت،‌قدرت‌و‌تا‌ثوابی‌های‌آن‌حضرت‌نبوده‌و‌با‌شناخت‌و‌بصیرت،‌مسیر‌خود‌را‌انتخاب‌کرده‌بود.‌او‌از‌سخنی‌یاد‌کرد‌که‌از‌پیامبر‌اکرم(ص)‌درباره‌ولایت‌امیرالمؤمنین(ع)‌شنیده‌بود؛‌سخنی‌که‌بر‌ضرورت‌همراهی‌با‌آن‌حضرت‌و‌حمایت‌از‌یارانش‌تأکید‌داشت.

کاشانی‌با‌اشاره‌به‌این‌روایت‌اظهار‌کرد:‌رابطه‌امیرالمؤمنین(ع)‌با‌یارانش،‌رابطه‌ای‌یک‌سویه‌نبود.‌آن‌حضرت‌در‌کنار‌هدایت‌و‌حمایت‌از‌آنان،‌قدردان‌ایمان،‌تلاش‌و‌همراهی‌شان‌نیز‌بود.‌حتی‌در‌لحظات‌پایانی‌زندگی‌یک‌یار،‌توجه‌و‌محبت‌خود‌را‌از‌ودریغ‌نمی‌کرد.

■ ساده‌یستی؛ جلوه‌ای از پیروی ومحبت به پیامبر(ص)

کاشانی‌در‌بخش‌پایانی‌سخنان‌خود،‌به‌ساده‌زیستی‌امیرالمؤمنین(ع)‌و‌پیوند‌عمیق‌آن‌حضرت‌با‌سیره‌پیامبر‌اکرم(ص)‌اشاره‌کرد‌و‌گفت:‌امیرالمؤمنین(ع)‌با‌وجود‌هدایت‌یک‌پدر‌و‌چند‌فرزند‌که‌مسیر‌حرکت‌سپاهی‌بزرگ‌را‌تغییر‌داد.‌این‌رفتار‌نشان‌دهنده‌آن‌است‌که‌ارزش‌انسان‌وامکان‌رسیدن‌اوبه‌حقیقت،‌در‌نگاه‌ایشان‌به‌اندازه‌ای‌بود‌که‌نباید‌در‌هیاهوی‌جنگ‌و‌ملاحظات‌نظامی‌فراموش‌شود.

وی‌همچنین‌به‌روایت‌دیگری‌درباره‌پیرمردی‌از‌شام‌اشاره‌کرد‌که‌پس‌از‌شناخت‌حقانیت‌امیرالمؤمنین(ع)‌به‌ایشان‌پیوست‌و‌در‌جریان‌حوادث‌آن‌دوره‌جان‌باخت.‌به‌گفته‌کاشانی،‌حضرت‌پس‌از‌یافتن‌پیکر‌او،‌شخصاً‌به‌رسیدگی‌و‌دفنش‌اهتمام‌کرد؛‌رفتاری‌که‌نشان‌می‌دهد‌این‌توجه‌و‌مهربانی،‌ویژگی‌ای‌مقطعی‌نبود‌و‌در‌موقعیت‌های‌گوناگون‌تکرار‌می‌شد.

■ قدردانی از یاران؛ توجه به ایمان وانتخاب آگاهانه

حجت‌الاسلام‌کاشانی‌در‌ادامه،‌به‌ماجرای‌زید‌بن‌صوحان‌از‌یاران‌المؤمنین(ع)‌در‌جنگ‌جمل‌پرداخت‌و‌گفت:‌آن‌حضرت‌پس‌از‌یافتن‌زید‌در‌میان‌مجروحان،‌سر‌اواره‌دامن‌گرفت‌و‌با‌او‌سخن‌گفت.‌زید‌از‌یاران‌وفاداری‌بود‌که‌در‌مسیر‌حمایت‌از‌امیرالمؤمنین(ع)‌دشواری‌های‌فروانی‌